

FOLKHÄLSONYTT juni 2016

Visste du att... Det är omkring nio gånger så vanligt med en god hälsa bland de ungdomar som trivs i skolan respektive har en ljus framtidstro jämfört med dem som inte har det. *Källa: Liv & hälsa ung, 2014, Region Örebro län*

Krönika

Att inte vända kappan efter vinden

ANDT (alkohol, narkotika, dopning och tobak) är ett kommunövergripande område. Det är ett prioriterat område inom den nationella folkhälsopolitiken och därför arbetar också folkhälsoteamet med frågorna på olika sätt, bland annat genom projektet *Fråga dom som vet – Ungas delaktighet och engagemang i ANDT-prevention* som Folkhälsomyndigheten finansierar.

Ända från global nivå finns det styrdokument inom området att förhålla sig till. I år kom regeringen med en ny ANDT-strategi som anger riktningen för det ANDT-förebyggande arbetet. ANDT-strategin sträcker sig till och med år 2020 och innefattar sex olika mål med olika insatsområden. Ett av målen handlar om att antalet barn och unga som börjar använda narkotika, dopningsmedel och tobak eller debuterar tidigt med alkohol successivt ska minska. Ett insatsområde som har tillkommit i den nya strategin handlar om cannabisförebyggande arbete.

Tidigare i år genomförde FN:s generalförsamling ett stort möte för att diskutera narkotikafrågor. Det var ledare från de länder vars samhällen styrs av narkotikan som efterfrågade mötet som egentligen skulle gå av stapeln längre fram. Men

”Narkotikafrågan är minst sagt förvirrad.”

länderna kunde inte vänta och mötet blev ett resultat av den rådande frustrationen. Man ropar efter hjälp. Samtidigt som dessa länder ropar efter hjälp meddelar Kanada att man ska lägga fram ett lagförslag om att legalisera cannabis i landet. Narkotikafrågan är minst sagt förvirrad. Men hur påverkar detta oss i Sverige? Oss i Sydnärke? Världen blir alltmer global och man kan ana att det blåser liberala vindar. Enligt enkätundersökningen *Liv & hälsa ung* som genomförs i våra kommuner kan man se en successiv liberalisering i attityderna till cannabis, speciellt bland killar.

ANDT är som sagt ett kommunövergripande område som vi alla behöver tänka in i vårt dagliga arbete. Vi vet hur viktigt det är med samverkan, - och samhandling (som är det nya begreppet!) i det förebyggande arbetet. Vi måste tillsammans se till att vi inte vänder kappan efter (den liberala) vinden. Jag jobbar i alla fall vidare med *Fråga dom som vet*, projektet där vi helt enkelt frågar dom som faktiskt vet bäst vad som påverkar ungdomars attityder till droger.

Sandra Larsson

Folkhälsopedagog/projektledare

Ny tobakslag

En ny tobakslag trädde i kraft den 20 maj 2016. De förändrade reglerna innefattar bland annat strängare krav på märkning på tobakspaket, att cigaretter och rulltobak med karakteristisk smak förbjuds och strängare regler kring vissa hälsofarliga tillsatser.

Källa: Regeringen

Insatser för bättre matvanor och ökad fysisk aktivitet

Ohälsosamma matvanor och fysisk inaktivitet är de viktigaste bidragande orsakerna till våra vanligaste folksjukdomar. Regeringen har beslutat att ge Folkhälsomyndigheten och Livsmedelsverket i uppdrag att se över vilka insatser som behövs för att främja hälsa relaterad till matvanor och fysisk aktivitet. Myndigheterna tilldelas totalt 4,4 miljoner under 2016.

– Vi vet att alldeles för många rör sig alldeles för lite. Vi vet också att särskilt unga har svårt att få i sig tillräckligt hälsosam mat. Dessutom finns tydliga socioekonomiska skillnader när det kommer till kost och fysisk aktivitet, och uppdraget är därför en viktig del i regeringens arbete för att sluta hälsoklyftorna inom en generation, säger folkhälso-, sjukvårds- och idrottsminister Gabriel Wikström.

Källa: Regeringen

Utgångspunkter för Folkhälsomyndighetens och Livsmedelsverkets arbete ska vara en bättre användning av befintlig kunskap och resurser. Myndigheterna ska visa hur bland annat aktörer inom offentlig sektor, näringsliv och det civila samhället kan medverka i ett långsiktigt arbete. Arbetet är tydligt kopplat till regeringens mål om att sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation och det arbete som bedrivs av Kommissionen för jämlik hälsa ska därför särskilt beaktas i genomförandet. Därutöver ska förutsättningarna för idrottsrörelsens arbete med livslångt idrottande och potentialen i detta arbete ska särskilt ses över. Möjligheterna till frivilliga åtaganden för företag inom hela livsmedelskedjan ska särskilt undersökas. Regeringen menar att sådana åtaganden bland annat kan vara att reducera tillsatt socker och salt i livsmedel.

Barnkonventionen blir svensk lag

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2018 och innefattar i huvudsak:

- Förslag till lag om inkorporering av barnkonventionen.
- Ett kunskapslyft för att höja kompetensen om barnkonventionen.
- Att myndigheter som är centrala för att säkerställa barnets rättigheter får i uppdrag att göra den egna verksamheten känd, tillgänglig och anpassad för barn.
- En ny straffbestämmelse om misshandel av barn.
- Ny bestämmelse i förvaltningsprocesslagen och förvaltningslagen enligt vilken barnets bästa ska utredas och särskilt beaktas i ärenden och mål som rör barn, samt att barn ska få relevant information och ges möjlighet att framföra sina åsikter.
- Tydligare koppling till barnkonventionen i utlänningslagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, avseende barnets bästa och barnets rätt att få framföra sina åsikter.

Källa: Regeringen

